

Posudek na diplomovou práci Vojtěcha Kubelky „Přežívání kuřat čejky chocholaté v zemědělské krajině“

Přírodovědecká fakulta UK, 2014

Diplomová práce byla zpracována jako součást či spíše pokračování a rozšíření dlouholetého výzkumu biologie čejky chocholaté realizovaného vedoucím práce prof. Šálkem. Tématem je dosud velice málo (u nás téměř vůbec) studovaná problematika přežívání mláďat tohoto druhu v podmínkách naší zemědělské krajiny. Práce tohoto typu je velice potřebná – a to nejen z odborného hlediska, ale především z důvodu aplikace získaných výsledků v ochraně silně ubývající čejky a dalších ptačích druhů zemědělské krajiny a v nastavení tzv. agro-environmentálních opatření a vyhodnocení jejich přínosu.

Diplomová práce má 99 stran textu a je členěna na abstrakt, úvod, metodiku, výsledky, diskuzi a závěr.

Cílem práce je zjištění a posouzení faktorů ovlivňujících velikost vajec sledovaného druhu (jako indikátoru kondice samice a mláďat) a především posouzení habitatových, klimatických a dalších faktorů ovlivňujících růst a přežívání mláďat. Vyzdvihují zejména snahu o zhodnocení vývoje velikosti vajec na základě historických údajů a sledování potravní nabídky (bezobratlých) metodou sběru do zemních pastí.

Již Úvod ukazuje, že autor při stanovení cílů práce vychází z pečlivě prostudované literatury, ve které nechybí žádná zásadní práce týkající se sledované problematiky. Z textu je patrné, že se nejedná pouze o formální záležitost (jakou někdy tato kapitola bývá), ale kvalitně a přehledně sestavenou rešerši, na jejímž základě autor cíle práce stanovil.

Metodika práce je přesně formulována a popsána. To se týká nejen designu sběru vlastních dat v terénu, ale i jejich zpracování a následných vhodně zvolených analýz.

Kapitola **Výsledky** je přehledně členěna (vč. odkazů na tabulky a grafy) a lze se v ní dobře orientovat. Pozitivní je, že text neobsahuje pasáže patřící do Diskuze.

Vzhledem k vysoké úrovni úvodních kapitol a množství citované literatury není překvapující kvalitně zpracovaná kapitola **Diskuze**. Autor v ní přesvědčivě dokládá, že se ve zvoleném tématu skutečně dobře orientuje, dokáže své výsledky konfrontovat s literaturou a formulovat závěry, které korespondují s cíli práce. Logickým vyústěním je závěrečná podkapitola „Ochranařské aplikace“, v které jsou na základě získaných výsledků formulována konkrétní managementová opatření týkající se „bahňákům přátelského“ hospodaření v zemědělské krajině. Nejdůležitější získané výsledky jsou ještě přehledně uvedeny v Závěru.

Celá práce je přehledně a logicky členěna, text s minimem překlepů se příjemně čte.

K práci mám jen několik víceméně drobných připomínek:

Obr. 27 (str. 62) je nepřehledný – bylo by lépe nahradit ho tabulkou.

Na obr. 28 (str. 63) nejsou téměř vůbec patrné „černé kosočtverečky“ znázorňující hmotnost průměrného denního úlovku pavouků. V popisu ke grafu by bylo lepší symboly vkopírovat do závorek (namísto slovního popisu). Text by se tak zkrátil a zpřehlednil.

Občas se vyskytují špatně formulované věty např. „Zastoupení kukuřičných polí bylo ve sledované oblasti velmi častým biotopem“ (kap. 4.6., str. 76).

Špatně je uvedeno (opakovaně i v seznamu literatury) jméno Rudolfa Prázného, v práci je citován jako Prázdny (1977).

Možná trochu staromilecká připomínka, ale přece jen bych se přimlouval, zda by nebylo možné v české odborné práci užívat místo doslovného překladu anglického slova *chick* termín nevzletné mládě. Např. věta: „Období kuřete je, stejně jako u ostatních druhů bahňáků, pro čejku chocholatou v průběhu životního cyklu klíčové“ (kap. Metodika, str. 16) , by pak rozhodně lépe zněla („Období před dosažením vzletnosti je,“).

Otázky:

Výsledky přesvědčivě ukázaly pozitivní vliv letněných (či na jaře spuštěných) rybníků na přežívání mláďat. Byl sledován i vliv přístupnosti dna rybníka (šířky křovinného lemu) na přesuny mláďat? Resp. nemůže být přežívání obecně ovlivněno „prostupností“ krajiny?

Předpokládám, že autor se chce nadále věnovat a rozvíjet výzkum této problematiky. Jaké jsou další plány/výzvy?

Celkové zhodnocení: Diplomová práce Vojtěcha Kubelky je velice kvalitně zpracovaným příspěvkem k poznání biologie a k ochraně čejky chocholaté. **Předloženou práci doporučuji k obhajobě.**

Praha, 9.9.2014

Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.